

עלון מס' 375
ט"ז אדר ה'תשע"ה

כי תשא

"ובימים השביעיים
תשבות"

תחלה למקראי קדש"
אם אדם רוצה
להתקרב לקדשה
ולעבודת ה' ואינו יודע
במה להתחיל,
עליו להתחיל בעניני
שבת קדש.
תורת אבות

"ורוזמתי את אשר
ארום"

אשר לטא ירחם היום,
לאחר לטא ירחם.

למחרת הפגנים

יהודי שמסרה לו
ידיעה באחד
מי"ג העקרים,
אף בשוגג -
חסרה לו
המציאות של
יהודי.

מתוך תפארת שמשון

"פורת יוסף" - מרכז רוחני

ע"ש ר' יוסף בן ר' סעדיה חידד ז"ל
רח' זבולון 37 גדרה

הדלקת הנר: 23:17
ציאת השבת: 18:17

להי"י

"מחודדין בפיר"

שיהיו דברי תורה

"זה יתנו"

אכר אחד קבצן קפץ ואמר: "אני נוטן 100 רבל". השתוממו הכל, מאין לאביון שכמותו מאה רבל...

הסביר הקבצן: "לפני זמן מה היה לי לשלם רבל קנס ולא היה לי מהיכן לשלם. החליפו לי את הענש בשבוע מאסר. כעת כשהמולדת בסכנה וצריך כסף לצי הריוני מוכן לקבל עלי מאסר של מאה שבועות".

ככה נוהג גם אתה - המשיך הרב - חוב של הצלת נפשות אתה רוצה לפטר בלימוד תורה?! הענינים יעזרו מתורתך כמו הצי הרוסי ממאסרו של האכר...

כשפקד משה את ישראל לא מנאם לפי מספר דפי הגמרא שלמדו, אלא לפי השקלים שתרמו.

מתוך עטורי תורה

ר' יצחק אלחנן, רבה של קובנה, בא פעם אחת אצל גביר תלמיד חכם אחד, שהיה קמצן גדול, לבקש ממנו נדבה לצדקה. סרב העשיר לתת, בטענה שהוא פטור מצדקה. אמר לרב: את חלקו לשמים הוא נוטן על ידי למווד התורה, הוא היה יושב ועוסק בתורה יומם ולילה. צדקה צריכים לתת הפושעים - אמר העשיר - שגאמר "וחטאך בצדקך פרוק".

חתם הגביר בבדיחה "זה יתנו כל העובר על הפקודים" - פקודים מלשון נפקד, נחסר שהם חוטאים ונחסרו מהמצוות. עוברי העבירה יתנו. ענה לו ר' יצחק אלחנן: מספרים כי אחרי מלחמת קרים' בשנת תרמ"ז, נסע גנרל רוסי ברחבי רוסיה לנהל תעמולה שינדבו כסף להקים צי למולדת. פעם בקר באחד הכפרים. האכרים תרמו כל אחד כפי יכולתו.

"בונה ובונה הם כתבים"

חסידי אחד בא לאדמו"ר ידוע להמליך בו: מצבו קשה ועל ידי איזה מרמה יוכל להציל את מעמדו ולצאת מן המצר. ענה האדמו"ר: לך כתוב בלוחות "מנה ומנה הם כתובים" - לרמוז לך שהיאך שלא תהפכם יתבלט הלאו' לא תגנב'.

מתוך 'פניני תורה'

"כי אות הוא ביני וביניכם לדרתיכם לדעת כי אני ה' מקדשיכם"

בנו של הצדיק רבי ישראל מרוז'ין חלה באחת השבתות ונפל למשכב. אמו דאגה מאד לשלוחו ורצתה שאביו יתפלל עליו, אך ראתה שהוא אינו עושה זאת.

"מדוע אינך מתפלל לרפואתו של הבן?" שאלה את הרבי. ענה לה רבי ישראל: משל לאחד שיש לו שני בנים. אחד מהם מתגורר עמו בבית, ואלו השני גר במקום אחר, מרחק יתרה, ואביו שולח לו את כל צרכיו.

מה ההבדל בין שני הבנים? זה שנמצא בבית האב, נוטל לעצמו כל מה שהוא רוצה, אבן השני מכרח לבקש מאביו שישלח לו את צרכיו.

כך הוא עם ישראל: בשבת מתייחדים אנו עם אבא שלנו הקדוש ברוך הוא, ואין לנו כל צורך בבקשה ובתפילה מיוחדת, שלא כמו בכל יתר מימות השבוע - "שבת היא מלזעוק ורפואה קרובה לבוא".

מתוך 'השבת בהלכה ובאגדה'

”וּזְנִיתִי אֶת אֲשֶׁר אֶזְנֵן וְרוּזְנִיתִי אֶת אֲשֶׁר אֶרְזֹם”

”כל המעביר על מדותיו מעבירין לו על כל פשעיו”.

למי הקב”ה נושא עוון - למי שעובר על פשע”

”וַחֲנוּתִי” - אֶת מי אֲחֹן? אֶת ”אֲשֶׁר אֲחֹן”. אֶת מי שְׁכָאֶשֶׁר חוֹטְאִים כַּנְּגִדוֹ הוּא אֹמֵר ”אֲחֹן”. ”וְרַחֲמֵתִי” - על מי אֲרַחֵם? ”אֶת אֲשֶׁר יִרְחַם” - על מי שְׁכָאֶשֶׁר פּוֹגְעִים בוֹ, אֵף הוּא מִרְחַם וְסוֹלֵחַ. מִידָה כַּנְּגִד מִידָה. כִּדִּי לְזָכוֹת לְרַחֲמֵי הַבּוֹרָא כַּאֲשֶׁר הוּא שׁוֹפֵט אוֹתָנוּ, עֲלֵינוּ לְהַעֲבִיר עַל מְדוֹתֵינוּ, לְשִׁמוּעַ אֶת חֲרַפְתָּנוּ וְלְהַבְלִיג.

מתוך 'ומתוק האור'

”לְכַפֵּר עַל זַפְשֵׁתֵיכֶם”

כַּאֲשֶׁר אָנוּ לֹקְחִים אֶת הַדָּבָר הַמְּנַתֵּק בְּיֹתֵר מְרוֹחֲנֵנוֹת - אֶת הַכֶּסֶף, וְאָנוּ מְשַׁתְּמָשִׁים בוֹ לְצַדֻּקָה - אָנוּ מְחַבְרִים וּמְקַשְּׂרִים בֵּין שְׁנֵי כַּחוֹת מְנַגְּדִים וְרוֹחוּקִים זֶה מִזֶּה - מְחַבְרִים בֵּין שְׁמַיִם לְאָרֶץ, מְקַשְּׂרִים אֶת הַגְּשָׁמִיּוֹת לְרוֹחֲנֵנוֹת..

הגר"ש פינקוס זצ"ל

כל מי שַׁיֵּט לוֹ עֵשֶׂר וְנוֹתֵן צַדֻּקָה לְעַנְיִים וְאֵינוֹ מְלֹוֶה בְּרִיבִית,

מַעֲלִין עָלָיו כְּאִילוֹ קָיִים כֹּל הַמַּצּוֹת כָּלָן.

מתוך 'איגרות התורה'

ה”לחם לפי הטף” : ’עשיר’ בגימטריה שווה חמש מאות ושמונים. ’עני’ בגימטריה שווה מאה שלושים ומהפךש ביניהם הוא: ארבע מאות חמישים, השווה בגימטריה למילה ’תן’.

דהינו ההבדל בין העשיר לעני הוא במדת ה’תן’ שלהם. מי שנותן הוא עשיר ומי שאינו נותן הוא עני, מבלי שתהיה חשיבות למצב חשבון הבנק שלהם.. ולאלו שזוכים לתת, הריהם נצלים מדינה של גיהנום..

”וַיִּפְסַל שְׁנֵי לְזוֹת אַבְנִים כְּרַאשֵׁינִים”

רָמַז גְּדוֹל בַּעֲבוּדַת ה' בַּפְּסוּק זֶה. כִּי אֵין הָאָדָם מְגִיעַ לְדַרְגָּתוֹ וּשְׁלֵמוֹתוֹ לִלְוֵי שְׁיֵהוּ לוֹ נְפִילוֹת וְכַשְׁלוֹנוֹת וּמִתּוֹכָם יִתְעַלֶּה וַיִּתְרוֹמֵם.

שְׁנֵי לְזוֹת אַבְנִים כְּרַאשֵׁינִים ר”ת ’אָכְטָל’. וְסוֹפֵי תְבוּת ’תְּמִים’. לְלַמְּדֵנוּ שְׁאֵין אָדָם עוֹמֵד עַל דְּבָרֵי תוֹרָה, אֶלָּא אִם כֵּן נִכְשָׁל בָּהֶם. אֵינוֹ עוֹמֵד בְּדַבְרֵי תוֹרָה לְהִיֹּת תְּמִים שְׁלֵם, אֶלָּא אִם כֵּן נִכְשָׁל בָּהֶם. הגר”ח סיניאני זצ”ל

”הַעֲשִׂיר לֹא יִרְבֶּה וְהַדָּל לֹא יִמְעִיט”

’הַעֲשִׂיר לֹא יִרְבֶּה’ רָמַז לְנִדְיָבֵי לֵב וּמְצַנִּים. ’הַעֲשִׂירִי מִי שְׁנוֹתֵן בִּיד רְחֵבָה וּבְעֵשֶׂר - ”לוֹ יִרְבֶּה”, אוֹתִיוֹת א’ ו-ו’ מִתְתַּלְפּוֹת. הַקַּב”ה יִתֵּן לוֹ בִּיד רְחֵבָה. אֲךָ מִי שְׁאוֹמֵר עַל עַצְמוֹ שֶׁהוּא עֲנִי וְדָל, ’כִּי דוֹרָשׁ רָעָה תְּבוֹאָהוּ וְיִבְרִית כְּרוֹתָה לְשַׁפְּתֵיכֶם’. וְהַדָּל לוֹ יִמְעִיט - הַקַּב”ה יִמְעִיט נִכְסָיו וּרְכוּשׁוֹ.

הגר”י מהאצרי זצ”ל

פינת ההלכה

הרב דב ניסים שליט”א,

ראש כולל "פורת יוסף"

דיני עיקר וטפל

אוכל או משקה שטפל לאוכל או משקה אחר, נפטר הטפל בברכת העיקר, בין בברכה ראשונה ובין באחרונה. ולפיכך:

א. האוכל דג מליח ומפני מליחותו אוכל גם מעט פת או דבר אחר, מברך רק על המליח, בין ברכה ראשונה בין אחרונה (וגם אין צריך נטילת ידיים). וכן אם שותה משקה חריף ובכדי למתק את החריפות אוכל איזה דבר, מברך רק על המשקה.

ב. אם אוכל מתחילה את הטפל ואח"כ את העיקר, כגון שרוצה לשתות משקה חריף ובכדי למתק את החריפות אוכל מתחילה איזה דבר, צריך לברך עליו ברכתו הראויה לו.

ג. אם כוונתו לשניהם, כגון שהוא שותה תה או קפה ואוכל גם עוגה, צריך לברך על שניהם. ויברך תחילה על העוגה שהיא חשובה יותר ואח"כ על המשקה.

ד. שני מינים המעורבים יחד, אפילו אם כל מין מובדל לעצמו, כגון סלט פירות, מה שהוא הרוב זהו העיקר ומברך רק עליו, כגון שהרוב פירות העץ מברך 'בורא פרי העץ'.

ה. אם אחד מהמינים הוא מחמשת מיני דגן (חיטה, שעורה, כוסמין וילא 'כוסמת'), שיפון ושיבולת שועל), אע"פ שהוא המיעוט, הוא העיקר ומברך עליו, כגון מרק עם 'שקדי מרק', מברך עליהם ופוטר את המרק.

ו. כל מיני מרקחת, כגון 'קונפיטורה' או ריבה, הדבש והסוכר הם טפלים כיוון שבאים למתק את הפרי ולכן מברך על הפרי ברכתו הראויה לו.

ז. גלידה שמונחת בתוך גביע, אף שהגביע ממותק ועשוי ממניי דגן, מברך על הגלידה ופוטר את הגביע, שהרי עיקר תפקידו הוא לאחוז את הגלידה.

לְעוֹלָם לֹא יַעֲשֶׂה הַגּוֹיִם רַע לְיִשְׂרָאֵל,
אֶלָּא אִם כֵּן יַעֲשֶׂה הַיְהוּדִים תְּחִלָּה רַע בְּיַדְהֶם
זֶה לָזֶה..

מדבש

”כִּי תֵשֵׂא אֶת רֹאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְכַפְּרֵיהֶם”
”לְמַקּוּדֵיהֶם” - מַלְשׁוֹן חֶסְרוֹן. וְלֹא נִפְקֵד מִמֶּנּוּ
אִישׁ. לְעוֹלָם צָרִיךְ כָּל יְהוּדִי לְהַזְכִּיר
בְּחֶסְרוֹנוֹתָיו שֶׁהַחֲסִיר בְּחַיּוֹ וּזְכֵרוֹן זֶה גוֹרֵם
לוֹ שִׁיעָלָה בְּמַעֲלוֹת הַתּוֹרָה וְהַמַּצּוֹת.
”כִּי תֵשֵׂא אֶת רֹאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְכַפְּרֵיהֶם”
לְהַעֲלוֹת אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמַדְרָגָה יוֹתֵר גְּבוּהָה
בְּעִבּוּדַת ה'.

”לְמַקּוּדֵיהֶם” - תְּלַמְּדֵם שִׁיעֲשׂוּ חֶסְבוֹן נֶפֶשׁ עַל
חֶסְרוֹנוֹתֵיהֶם וּבְזָכוֹת שְׂבִירַת לִבָּם.
”תֵּשֵׂא אֶת רֹאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְכַפְּרֵיהֶם”
לְהַעֲלוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמַדְרָגָה יוֹתֵר גְּבוּהָה
בְּעִבּוּדַת ה'.

אור פני חשה